

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/51/2025
Identifikačné číslo spisu:	8720010866
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8720010866.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného MUDr. E. S. a spol. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. novembra 2025 v Bratislave dovolanie obvineného MUDr. E. S. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Igora Ribára proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2021, sp. zn. 7To/12/2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného MUDr. E. S. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom zo 16. septembra 2021, sp. zn. 6T/90/2020, uznal obvineného MUDr. E. S. za vinného v bode 1/ zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák., na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 6 (šiestich) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený MUDr. E. S. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 15. decembra 2021, sp. zn. 7To/12/2021, rozhodol tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) uznesením z 11. júna 2024, sp. zn. 2Tdo/56/2023, dovolanie obvineného podané proti uzneseniu krajského súdu z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por. podľa § 382 písm. c) Tr. por.

odmietol.

Dňa 27. septembra 2024 podal obvinený MUDr. E. S. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Igora Ribára opätovne písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., a síce bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Obvinený vo svojej dovolacej argumentácii poukázal na novelu Trestného zákona účinnú od 6. augusta 2024 a znenie čl. 49 ods. 1 Charty EÚ a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky. Mal za to, že časť skutku uvedeného v skutkovej vete rozsudku nie je trestným činom podľa zákona č. 40/2024 Z. z., ktorým sa novelizoval Trestný zákon, resp. zanikla trestnosť tohto činu, nakoľko nenapĺňa definičné znaky základnej skutkovej podstaty uvedené v § 173 Tr. zák., a to v pojme obchodovania (za účelom majetkového prospechu). Vzhľadom na to je možné konštatovať, že v súčasnosti zákonodarca za obdobnú trestnú činnosť stanovuje maximálny trest odňatia slobody tri roky. Poukázal na paradoxnú situáciu, kedy je vo výkone trestu dlhšiu dobu ako je maximálna možná hranica trestu podľa aktuálnej právnej úpravy. Podľa názoru obvineného je skutočný obsah záruk upravených v čl. 49 ods. 1 Charty EÚ, resp. čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky širší z hmotnoprávneho i časového hľadiska a nie je limitovaný len na prebiehajúce trestné stíhanie, ale aj na právne veci, ktoré sú predmetom konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch, nakoľko aj v daných konaniach je možné dosiahnuť zmenu rozhodnutí. Zásady lex mitior a právnej istoty nie sú obmedzené na časový okamih, v ktorom došlo k spáchaniu skutku, ale uplatňujú sa počas trvania celého trestného konania, pričom v zmysle Trestného poriadku pod pojem trestné konanie je nutné zahrnúť aj konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Záverom dovolania obvinený navrhol, aby v prípade, ak by súd bol názoru, že v dovolacom konaní nie je možné prihliadať na zmenu právnej úpravy, predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ, či sa má čl. 49 Charty základných práv Európskej únie a zásada v ňom obsiahnutá vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, akým je dovolanie teda, že súd, ako je Najvyšší súd Slovenskej republiky, má prihliadať na zmenu právnej úpravy v prospech páchatel'a trestného činu, ktorá zmena nastala až po tom, čo bolo vydané rozhodnutie súdu nižšej inštalácie ním preskúmané, ktoré je právoplatné.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd po preskúmaní dovolacích dôvodov rozhodol, že uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v príslušných ustanoveniach, o ktoré dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. sa opierajú, a to v neprospech obvineného a aby napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušil a aby zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej tiež „prokurátor“) podaním z 22. júla 2025 konštatujúc, že v posudzovanej veci ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon účinný v čase ukladania trestu za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Nestotožnil sa s právnym názorom obvineného vyjadreným v dovolaní, nakoľko v čase spáchania skutku až do konečného rozhodnutia súdov bol platný a účinný Trestný zákon, ktorý umožňoval za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák. uložiť trest odňatia slobody v trvaní 3 až 10 rokov. Mal za to, že nedošlo k porušeniu zákona, keďže obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere, ktorý vtedy platný a účinný Trestný zákon dovoľoval a následná zmena Trestného zákona účinná od 6. augusta 2024 nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia súdov, ktoré sa stali právoplatnými a vykonateľnými pred uvedenou novelou. Zmena Trestného zákona má vplyv len do času, kým súd o vine a treste nerozhodne, a to s poukazom na časovú pôsobnosť Trestného zákona. Uviedol, že pripustením výkladu obvineného by sa vytvoril stav, kedy by sa revízie právoplatných rozhodnutí v trestnom konaní

v dôsledku zmeny právnej úpravy v prospech páchatelia trestného činu, ku ktorej došlo po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutí, mohli domáhať len odsúdení, ktorým plynie lehota na podanie dovolania, čo je v rozpore s ústavou chráneným princípom právnej istoty ako aj zásadou rovnosti zakotvenou v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného MUDr. E. S. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, eventuálne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Dňa 16. septembra 2025 bolo dovolanie obvineného MUDr. E. S. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené najvyššiemu súdu na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Úvodom najvyšší súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že tvrdenie obvineného, že časť skutku uvedeného v skutkovej vete rozsudku nie je trestným činom podľa zákona č. 40/2024 Z. z., ktorým sa novelizoval Trestný zákon, resp. zanikla trestnosť tohto činu, nakoľko nenapĺňa definičné znaky základnej skutkovej podstaty uvedené v § 173 Tr. zák., a to v pojme obchodovania, sa nezakladá na pravde, keďže konanie obvineného by podľa právnej úpravy účinnej od 6. augusta 2024 napĺňalo zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu neoprávneného prechovávanía omamnej látky a psychotropnej látky podľa § 171 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. (účinného od 6. augusta 2024).

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. sa vyžaduje zistenie, aby bol trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. Dovolateľ naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. odôvodnil neuplatnením na jeho vec miernejšej trestnej sadzby účinnej od 6. augusta 2024, v dôsledku čoho mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Najvyšší súd uvádza, že zmena ustanovení Trestného zákona v prospech obvineného, ktorá nastala až po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, nepredstavuje žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a teda nenapĺňa ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. zák. Zákon č. 40/2024 Z. z., ktorým bol novelizovaný Trestný zákon, nadobudol účinnosť 6. augusta 2024, teda

takmer 3 roky po právoplatnom skončení trestného stíhania obvineného 15. decembra 2021.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Najvyšší súd v súvislosti s otázkou časovej pôsobnosti Trestného zákona poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu zo 14. mája 2025, sp. zn. 5 Tdo 18/2025, v zmysle ktorého „trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá počas trestného stíhania páchatel'a, ktorým je podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku. Slovné spojenie „vynesenie rozsudku“, uvedené v § 2 ods. 1 Trestného zákona, preto označuje rozhodnutie, ktorým sa trestné stíhanie páchatel'a právoplatne končí. Pokiaľ príde pri využití práva páchatel'a na podanie mimoriadneho opravného prostriedku (zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, dovolania, obnovy konania) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým bolo trestné stíhanie páchatel'a právoplatne skončené, v trestnom stíhaní páchatel'a sa pokračuje a v tomto konaní prichádza do úvahy, v prípade splnenia zákonných podmienok, aplikácia § 2 ods. 1 Trestného zákona v prospech páchatel'a.

Z ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, možno podať proti taxatívne uvedeným právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorými bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré im predchádzali a tieto pochybenia, spočívajúce v porušení zákona, možno podradiť pod dovolacie dôvody uvedené v § 371 Trestného poriadku. Zároveň explicitne vyjadruje, že sa musí jednať o pochybenie súdu a jeho časový rámec, ktorý je vymedzený konaním súdu, ktoré predchádza jeho rozhodnutiu a samotným právoplatným rozhodnutím súdu. Z tohto dôvodu sa v dovolacom konaní nemožno úspešne domáhať zrušenia právoplatného rozhodnutia v prípade, ak konajúci súd v trestnom konaní nepochybil alebo dovolateľom namietané pochybenie súdu nespadá do časového rámca, ktorý začína konaním pred súdom a končí právoplatným rozhodnutím súdu v merite prejednávanej veci.

Tento právny záver možno vyvodit' aj z ustanovení §§ 405a - 405d Trestného poriadku, ktorými bol do nášho právneho poriadku zavedený osobitný druh mimoriadneho opravného prostriedku - preskúmanie rozhodnutia v dôsledku zmeny zákona, ktorého účelom je, aby odsúdené osoby nevykonávali uložené tresty za skutky, pri ktorých dôjde k zániku trestnosti činu v dôsledku zmeny zákona podľa § 84 Trestného zákona po skončení ich trestných stíhaní. Zákonodarca však zároveň stanovil rozsah zásahu do princípu právnej istoty týmto mimoriadnym opravným prostriedkom tak, že ho možno aplikovať len na prípady, kedy v dôsledku zmeny zákona príde po skončení trestného stíhania páchatel'a k zániku trestnosti činu, pre ktorý bol odsúdený. Jeho uplatnenia sa však nemožno domáhať v prípade, ak v dôsledku zmeny zákona príde po trestnom stíhaní páchatel'a k zmierneniu trestnej sadzby trestu odňatia slobody pre trestný čin, pre ktorý bol odsúdený.“

V kontexte uvedeného možno konštatovať, že v posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon účinný v čase ukladania trestu za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Obvinenému bol uložený trest odňatia slobody podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022 (podľa ktorého je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere tri až desať rokov) s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. (dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa zvýšila o jednu polovicu na 6 rokov a 6 mesiacov). Je teda zrejmé, že súdmi uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov je uložený v zákonom stanovenej trestnej sadzbe a nezakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

K obvineným namietanému nepoužitiu právnej úpravy Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 v prejednávanej veci najvyšší súd ďalej považuje za potrebné uviesť, že podľa článku 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) ustanovenia tejto Charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy,

ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

V prejednávanej trestnej veci súdy rozhodovali o ne/vine obvineného zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022. Keďže uvedený trestný čin nie je bez ďalšieho predmetom úpravy práva Únie, súdy rozhodujúce v prejednávanej veci nevykonávali právo Únie, v dôsledku čoho nie je daná pôsobnosť Charty v zmysle jej článku 51 ods. 1 a dovolací súd nie je povinný aplikovať zásadu *lex mitior*. Už len z tohto dôvodu preto nebolo možné dospieť k záveru o potrebe použitia novelizovaného znenia Trestného zákona v prejednávanej veci.

Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci Baji Trans s.r.o. z 1. augusta 2025, C-544/23, uviedol (body 102 - 103), že odsúdenie nemožno považovať za právoplatné („définitive“), pokiaľ je napadnuteľné riadnym opravným prostriedkom. Ten pre potreby výkladu a aplikácie charty autonómne definuje ako opravný prostriedok, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať a ktorý strany konania môžu podať v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby museli odôvodniť výnimočné okolnosti, pričom je spôsobilý dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu. Nie je pritom vôbec rozhodujúce, ako vnútroštátne právo a právna teória označujú tento opravný prostriedok, ani či predmetné odsúdenie je na vnútroštátnej úrovni chápané ako právoplatné (bod 99).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 19. augusta 2025, sp. zn. 4Tdo/37/2024, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že aj v prípade, že by o aplikáciu práva Únie v prejednávanej veci išlo, závery dotknutého rozhodnutia súdneho dvora vzťahujúce sa na kasačnú sťažnosť v správnom konaní, nie je možné, podľa názoru najvyššieho súdu, bez ďalšieho na dovolanie v trestnom konaní použiť. Ďalej uviedol, že aj pri akceptácii charakteru dovolania ako riadneho opravného prostriedku, dovolací súd pri zistení, že došlo k zmene hmotnoprávneho právneho predpisu v prospech obvineného nemá zákonný podklad pre zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu vyššieho stupňa len z tohto dôvodu, pretože takáto okolnosť žiadnemu dovolaciemu dôvodu nezodpovedá. S ohľadom na skutočnosť, že dovolanie smeruje proti druhostupňovému rozhodnutiu, jeho použitiu predchádza odvolacie konanie, je ho možné podať v dlhej lehote troch rokov, dôvody jeho podania sú úzko vymedzené za konkrétnych špecifických podmienok (nie je určené všetkým obvineným) a na podklade právoplatného rozhodnutia, proti ktorému smeruje, sa už 3 roky právoplatne vykonávajú tresty (ak majú takéto dlhé trvanie), je možné dospieť k spoľahlivému záveru, že dovolanie je svojou povahou mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa, a preto aplikácia § 49 ods. 1 Charty v jeho prípade neprichádza do úvahy. Uzavrel, že vzhľadom na to, že súdny dvor vo vyššie rozvedených súvislostiach neuvažoval a ani nemohol, pretože otázka „*lex mitior*“ v podmienkach dovolania v trestnom konaní nebola predmetom jeho rozhodovania, nie je jeho rozhodnutie (C - 544/23), z dôvodu zásadnej odlišnosti dovolania v trestnom konaní od kasačnej sťažnosti v správnom konaní, v trestnom konaní použiteľné.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolaťom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je daný, a preto dovolanie obvineného MUDr. E. S. na verejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.